

Nummer 2020 - 089

Ontvangen 24 juni 2020

Vragen van
Raadslid Gert Hunink(ChristenUnie)

Antwoord van
college 7 juli 2020

Titel Autobezit in Amersfoort, conform Reglement van orde van de raad.

Toelichting door fractie
ChristenUnie

Recent verscheen een artikel van Stan Iking over de groei van het autobezit in Amersfoort bij de Stadsbron: 'Ongekende groei autobezit in Amersfoort'. (https://www.destadsbron.nl/nl/Ongekende_groei_autobezit_in_Amersfoort). De auteur komt hier met cijfers die volgens hem een ongekende groei in het autobezit laten zien. Raadsleden zijn vervolgens bevraagd door Jeroen de Valk om hun gedachten te delen over de geschetste situatie: 'Parkeerruimte beperken in strijd tegen groeiend autobezit' (https://www.destadsbron.nl/nl/Politieke_Ruis_Autogebruik).

De in het eerste artikel genoemde cijfers riepen bijgaande vragen op.

Vragen & antwoorden van het college

Afgestemd portefeuillehouder(s)

Inleiding door het college(facultatief)

Vraag 1:

Volgens een artikel in de Stadsbron (18 mei jl.) wordt gesteld dat Amersfoort een ongekende groei heeft van het autobezit, namelijk 136%. Kloppen de hier gemelde getallen?

Antwoord 1:

De in het artikel gepresenteerde groeicijfers van o.a. 136% zijn afkomstig van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). Echter deze 136% heeft betrekking op het totaal aantal personenauto's dat in Amersfoort geregistreerd staat. Dezelfde dataset geeft echter ook het aantal particuliere auto's weer, daar zien we veel minder grote toename. Ook geeft deze dataset de verhouding ten opzichte van inwoners weer.

Tabel 1. Aantallen personenauto's voor Amersfoort voor de periode 2000 - 2019.

	Personenauto's	relatief	Personenauto's particulieren	relatief
Perioden	aantal	per 1000 inwoners	aantal	per 1000 inwoners
2000	46012	365	.	.
2001	47634	372	.	.
2002	49876	384	.	.
2003	52859	403	45238	345
2004	54075	407	46337	349
2005	55117	409	47497	352
2006	56830	415	48518	354
2007	59160	425	49962	359
2008	63241	448	51112	362
2009	69911	488	52610	367
2010	71911	496	53739	371
2011	75037	512	55213	377
2012	75353	508	56277	380
2013	87886	587	56901	380
2014	89015	590	57120	379
2015	94604	620	57734	379
2016	98852	644	58668	382
2017	99583	645	59592	386
2018	102990	663	60638	391
2019	108632	695	61521	394
Bron: CBS				

De gepresenteerde groei van 136% is gebaseerd op de groei van het totaal aantal personenauto's van 46.012 in 2000 tot 108.632 in 2019. De toename van 62.620 betekent inderdaad een groei van 136%. Echter de kolom met het aantal personenauto's particulieren laat een veel lagere groei zien, 36% in de periode 2003 tot 2019. Bij de beantwoording van de volgende vragen wordt hier verder op ingegaan.

Vraag 2:

Hoe verhoudt de groei zich t.o.v. de groei van het aantal inwoners/huishoudens in de stad?

Antwoord 2:

De periode van 2003 tot 2019 is goed vergelijkbaar omdat sinds 2003 ook onderscheid gemaakt is naar particulier bezit van personenauto's. In de periode van 2003 naar 2019 steeg het aantal inwoners van Amersfoort met 19,1% van 131.190 naar 156.285.

Op basis van de gegevens uit tabel 1 kan de relatieve groei bepaald worden.

Tabel 2. Groeipercentsages personenauto's in Amersfoort

	Personenauto's totaal	Personenauto's particulier	Personenauto's particulier relatief per 1000 inwoners
2000 - 2019	136%	Niet bekend	Niet bekend
2003 - 2019	106%	36%	14%
2015 - 2019	15%	7%	4%
2018 - 2019	5%	1%	1%

Het artikel in de Stadsbron baseert zich op de gegevens van het totaal aantal personenauto's, echter wordt er rekening gehouden met particulier bezit en met de groei van de stad dan levert dat een genuanceerder beeld op.

Geconstateerd wordt dat de relatieve groei van het particuliere autobezit in de periode 2003 tot 2019 in Amersfoort 14% betrof. De landelijke groei in dezelfde periode betrof 16%. Hiermee kan gesteld worden dat Amersfoort in dit opzicht zelfs onder het landelijk gemiddelde zit.

Bij het antwoord op vraag 3 wordt de oorzaak van het grote verschil tussen totaal aantal personenauto's en particuliere personenauto's verklaard.

Vraag 3:

Hoe is de groei van het autobezit verdeeld over de wijken in de stad?

Antwoord 3:

Het CBS publiceert ook data over personenauto's per huishouden

Tabel 3. Personenauto's per huishouden in 2019 per wijk.

	Personenauto's totaal	Personenauto's per huishouden
Amersfoort	108630	1,6
Wijk 01 Stads kern	1980	0,6
Wijk 02 Zonnehof	755	0,7
Wijk 03 Soesterkwartier	4400	0,8
Wijk 04 Isselt	2185	.
Wijk 05 Bosgebied	355	1,6
Wijk 06 De Koppel	1215	0,8
Wijk 07 De Kruiskamp	2245	0,7
Wijk 08 Schothorst Zuid	1730	0,8
Wijk 09 Schothorst Noord	2995	0,9
Wijk 10 Liendert	2735	0,8
Wijk 11 Rustenburg	1430	1,1
Wijk 12 Stoutenburg-Noord	175	1,7
Wijk 13 Schuilenburg	1505	0,8
Wijk 14 Randenbroek	2630	0,7
Wijk 15 Vermeerkwartier	2360	0,8

Wijk 16 Leusderkwartier	2200	0,9
Wijk 17 De Berg Zuid	2510	0,9
Wijk 18 De Berg Noord	1810	1,3
Wijk 19 Hoogland	4575	1,1
Wijk 20 Zielhorst	3490	1
Wijk 21 Kattenbroek	4655	1
Wijk 22 Calveen	33725	.
Wijk 23 Park Schothorst	25	.
Wijk 24 Nieuwland	6595	1,2
Wijk 25 Valleipoort	630	.
Wijk 26 Hooglanderveen	1980	1,2
Wijk 27 Buitengebied West	295	1,6
Wijk 28 Vathorst-De Velden	2845	1,2
Wijk 29 Vathorst-centrum	1420	1,1
Wijk 30 Vathorst-De Bron	1475	1,1
Wijk 31 Vathorst-De Laak	2565	1
Bron: CBS		

In deze tabel is iets bijzonders te zien, het totaal aantal personenauto's in Amersfoort per huishouden is 1,6 terwijl dit voor de wijken onderling varieert tussen 0,6 voor de Stads kern en 1,7 voor Stoutenburg Noord.

Direct valt dan ook de grote hoeveelheid personenauto's in de wijk op Calveen op. Het grootste aandeel bestaat echter uit de leasevloot van Volkswagen Pon lease, gevestigd op de Saturnus in Amersfoort. Momenteel staat Pon op nr. 2 van de grootste leasebedrijven van Nederland. Deze auto's staan wel in Amersfoort geregistreerd maar rijden maar zeer beperkt in Amersfoort rond.

Het totaal aantal personenauto's in Amersfoort wordt sterk bepaald door de registratie van bedrijfs- en leaseauto's en is niet representatief voor het autogebruik in Amersfoort zelf. In steden waar ook grote leasebedrijven zijn gevestigd (o.a. Haarlemmermeer en Breda) zien we hetzelfde beeld van hoge groei van het totaal aantal personenauto's.

Vraag 4:

Hoe is de ontwikkeling van het forensenverkeer van en naar Amersfoort?

Antwoord 4:

Om de trend in forensisme te volgen zijn er verschillende bronnen beschikbaar.

De meest betrouwbare is de CBS-enquete Beroepsbevolking (EBB).

Op Statline van het CBS zijn alleen cijfers opgenomen vanaf ultimo 2014. Eerdere jaren ontbreken.

Deze laten het volgende beeld zien:

Tabel 4

Periode ultimo	2014	2015	2016	2017	2018
banen in Amersfoort	80.900	81.000	80.300	82.000	85.800
waarvan woont in Amersfoort	27.200	25.600	26.800	26.000	26.900
werk/woon %	33,6%	31,6%	33,4%	31,7%	31,4%
werkende beroepsbevolking Amersfoort	72.900	74.000	75.100	76.700	78.600
waarvan woont in Amersfoort	27.200	25.600	26.800	26.000	26.900
woon/werk %	37,3%	34,6%	35,7%	33,9%	34,2%
bron: CBS ,enquête beroepsbevolking					

De tabel laat zien dat er vanaf 2014 sprake is van een dalende lijn van het aandeel Amersfoorters in de Amersfoortse werkgelegenheid. Dus van alle beschikbare banen in Amersfoort eind 2018 (85.800) werd 31,4% door iemand uit Amersfoort ingenomen. Dat was in 2014 nog 33,6%.

Omgekeerd telde Amersfoort in 2018 een werkende beroepsbevolking van 78.600 personen. Daarvan werkte 26.900, ofwel 34,2% ook in deze gemeente.

Ook dit aandeel daalt geleidelijk.

NB het gaat hier om schattingen op basis van een steekproef.

Een andere bron is de Stadspeiling.

Tussen 2000 en 2009 is daarin bijgehouden hoeveel van de werkende Amersfoorters ook in deze gemeente werken. Het aandeel van deze groep (=woon/werk%) was in 2000 nog 51% en daalde tot 2009 naar 47,5%. Cijfers zijn daarna niet meer bijgehouden.

Het verschil met de EBB doet vermoeden dat er sprake was van een flinke daling van het aandeel Amersfoorters dat binnen deze gemeente werkt. Maar daar moeten we voorzichtig mee zijn, omdat het gaat om verschillende bronnen, die ook anders meten.

De algemene trend dat inkomende pendel en uitgaande pendel in de afgelopen 20 jaar beide zijn toegenomen wordt wel herkend. Maar er is zeker geen sprake van een sterke toename sinds 2014.

Vraag 5:

Wat zijn de overige reismotieven binnen de gemeente?

Antwoord 5:

Er zijn geen recente gegevens van alle reismotieven en vervoerswijzen binnen de gemeente Amersfoort bekend. Wel geeft het CBS informatie over de provincie Utrecht.

In 2018 werden in de provincie Utrecht per 100 inwoners per dag in totaal 121 ritten met de auto gemaakt. Dat waren 91 ritten als autobestuurder en 30 ritten per dag als passagier.

Tabel 5 Aantal autoritten (bestuurder en passagier) per 100 inwoners per dag voor verschillende reismotieven, provincie Utrecht 2018.

Reismotieven	aantal ritten per 100 inwoners per dag	percentage
Totaal	121	100%
Van en naar werk	25	21%
Zakelijk, beroepsmatig	4	3%
Diensten, persoonlijke verzorging	4	3%
Winkelen, boodschappen doen	21	17%
Onderwijs volgen, cursus, kinderopvang	2	2%
Visite, logeren	19	16%
Uitgaan, sport, hobby	21	17%
Overige reismotieven	19	16%

Vraag 6:

Zijn de genoemde parkeertarieven correct?

Antwoord 6:

De genoemde in het artikel genoemde tarieven lijken enigszins verouderd en incompleet.

Op basis van de gegevens op de website prettigparkeren.nl is een overzicht opgesteld van de maximale tarieven voor straatparkeren in de grootste Nederlandse steden.

Tabel 6. Overzicht maximaal tarief straatparkeren binnenstad

	Maximaal tarief
Alkmaar	€ 3,66
Almere	€ 2,87
Amersfoort	€ 2,75
Amstelveen	€ 2,00
Amsterdam	€ 7,50
Apeldoorn	€ 3,24
Arnhem	€ 2,90
Breda	€ 2,30
Delft	€ 3,20
Den Bosch	€ 3,15
Den Haag	€ 4,80
Deventer	€ 2,73
Dordrecht	€ 2,80
Eindhoven	€ 3,80
Emmen	€ 2,06
Enschede	€ 3,10
Groningen	€ 4,00
Haarlem	€ 4,95
Haarlemmermeer	€ 3,00
Helmond	€ 2,10
Hengelo	€ 1,90
Hilversum	€ 2,90
Leeuwarden	€ 2,90
Leiden	€ 4,00
Maastricht	€ 2,90
Nijmegen	€ 2,90
Purmerend	€ 2,50
Rotterdam	€ 4,14
Terneuzen	€ 2,94
Tilburg	€ 2,20
Utrecht	€ 5,53
Zaanstad	€ 2,70

Zoetermeer	€ 2,40
Zwolle	€ 3,00

Het gemiddelde van deze tarieven is 3,23 euro per uur. Het gemiddelde van de steden tussen tussen 100000 en 250000 inwoners is 3,06 euro. Het tarief van 2,75 voor de binnenstad van Amersfoort ligt inderdaad onder het landelijk gemiddelde.